

LOGISTICS IN CRISIS SITUATIONS AND OPERATING ACTIVITY ON THE EXAMPLE OF POLICE DEPARTMENT KALISZ CITY (PL)

LOGISTYKA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH I DZIAŁANIACH OPERACYJNYCH NA PRZYKŁADZIE KOMENDY POLICJI W MIEŚCIE KALISZ (PL)

Wojciech Kozłowski¹, Andrzej Surowiecki², Beata Marchwacka³

ABSTRACT

There were discussed the operation of Municipal Police Department in Kalisz (Wielkopolska). In particular, limited to the characteristics and scope of the Department Duty Officers and Police Operations. Special attention was paid to the activities of the Division to crisis manage. There were given examples of events that generate crises and sample documents spoken by the officers of the command. The article was completed information on the logistics and organization of work on duty care and guidance of the Order Chief Police Commander on the organization of care on duty in the organizational units of the police.

Keywords: police department Kalisz City (PL), operating activity, crisis situations, logistics

1. CHARAKTERYSTYKA ORGANIZACYJNA I FUNKCJONALNA KOMENDY MIEJSKIEJ POLICJI W KALISZU (KMP)

Strukturę organizacyjną komendy miejskiej policji w Kaliszu przedstawiono w publikacjach [2, 3]. Komendantowi podlegają trzy pionry: dwa pionry poprzez zastępców komendanta i jeden bezpośrednio, w którym znajduje się Wydział

¹ Wojciech Kozłowski, PhD, Eng., Opole University of Technology, Department of Roads and Bridges, ul. Ozimska 75A, 45-368 Opole, Poland, e-mail: w.kozlowski@po.opole.pl

² Andrzej Surowiecki, Assoc. Prof. Wrocław University of Environmental and Life Sciences, Department of Civil Engineering, Pl. Grunwaldzki 24, 50-363 Wrocław, Poland, e-mail: andrzej.surowiecki@up.wroc.pl, Higher Military Schoole of Wrocław, Department of Security Engineering, Czajkowskiego St.108, 51-160 Wrocław

³ Marzena Ramżyńska, Eng., Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu

Dyżurnych i Operacji Policyjnych. Piony pośrednie zawierają jednostki: wydział kryminalny, wydział dochodzeniowy, wydział do walki z przestępczością gospodarczą, wydział prewencji, wydział ruchu drogowego oraz trzy komisariaty policji w małych miejscowościach.

W pionie bezpośrednim znajdują się [2, 3]:

- Zespół Kontroli, Skarg i Wniosków,
- Referat Prezydialny, Kadr i Szkolenia,
- Wydział Finansów i Zaopatrzenia KMP,
- Zespół do spraw Ochrony Informacji Niejawnych,
- Jednoosobowe Stanowisko do spraw Komunikacji Społecznej,
- Wydział Dyżurnych i Operacji Policyjnych.

Do zakresu działań Wydziału Dyżurnych i Operacji Policyjnych należą [2]:

- organizacja i funkcjonowanie Stanowiska Kierowania KMP w Kaliszu zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- koordynowanie, planowanie i organizowanie działań KMP w Kaliszu w zakresie zabezpieczenia imprez sportowych i innych o charakterze masowym,
- przygotowywanie i aktualizowanie dokumentacji alarmowej Komendy,
- przygotowanie do działań w sytuacjach kryzysowych sił i środków Komendy, w tym doskonalenie i przygotowanie kadry dowódczej i sztabowej,
- organizacja, koordynacja i prowadzenie działań w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych (katastrofy naturalne, awarie techniczne i inne zagrożenia),
- wdrażanie zasad współdziałania oraz bieżąca współpraca z lokalnymi instytucjami poza policją, właściwymi w sprawach zarządzania kryzysowego i obronności,
- opracowywanie i bieżąca aktualizacja dokumentów „Planu działania Komendanta Miejskiego Policji w Kaliszu w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny”,
- bieżąca kontrola rejestracji rozmów i korespondencji radiowej prowadzonej na stanowisku kierowania jednostką oraz archiwizacja nagrań,
- prowadzenie obsługi informatycznej w zakresie wprowadzania określonych danych do aplikacji Krajowego Systemu Informatycznego Policji oraz obsługa w zakresie uzyskiwania danych informatycznych z systemów policyjnych i poza policyjnych na potrzeby Komendy w Kaliszu, w ramach posiadanych uprawnień,
- opracowywanie sprawozdań, ocen i analiz z zakresu działalności Wydziału Dyżurnych i Operacji Policyjnych Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu,
- nadzór nad organizacją i funkcjonowaniem Nieetatowych Pododdziałów Policji Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu (NPP KMP),
- nadzór nad organizacją i funkcjonowaniem Nieetatowej Grupy Rozpoznania Minersko-Pirotechnicznego KMP w Kaliszu (NGRM-P),
- organizacja i nadzór w zakresie ochrony obiektów KMP w Kaliszu we współdziałaniu z Pełnomocnikiem Komendanta Miejskiego Policji w Kaliszu do spraw Ochrony Informacji Niejawnych (w tym także kontrola ruchu osobowego i pojazdów na terenie KMP w Kaliszu),
- wykonywanie innych zadań zleconych przez Kierownictwo KMP w Kaliszu oraz współpraca z komórkami organizacyjnymi Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu właściwymi w sprawach sztabowych.

2. ORGANIZACJA PRACY W WYDZIALE DYŻURNYCH I OPERACJI POLICYJNYCH (WDiOP) KMP W KALISZU

Poniżej podano podstawowe zasady organizacji pracy w WDiOP KMP w Kaliszu [1, 2]:

- 1) Pracą na wydziale kieruje Naczelnik Wydziału Dyżurnych i operacji Policyjnych KMP w Kaliszu,
- 2) W przypadku nieobecności Naczelnika WDiOP, jego obowiązki podejmuje ekspert,
- 3) Naczelnikowi WDiOP podlegają: policjanci Zespołu do spraw Zarządzania Kryzysowego, referenci WDiOP, policjanci Zespołu Dyżurnych, pracownicy WDiOP, pracownicy Zespołu Ochronnego,
- 4) Dyżurny Zespołu Dyżurnych w czasie pełnienia służby na Stanowisku Kierowania (SK) KMP kieruje pracą całej obsady SK i podlega bezpośrednio naczelnikowi WDiOP,
- 5) Dyżurnemu na Stanowisku Kierowania podczas pełnienia służby podlegają: zastępca dyżurnego (policjant), pomocnik dyżurnego (policjant) i operator systemów informatycznych, który jest pracownikiem policji,
- 6) Kontrolę ruchu osobowego i pojazdów na terenie obiektów KMP prowadzą pracownicy policji należący do Zespołu Ochronnego WDiOP.

3. LOGISTYKA ZARZĄDZANIA KRYZYSEM

Do policyjnych sytuacji kryzysowych w czasie pokoju należą zagrożenia bezpieczeństwa publicznego albo niebezpieczne zakłócenia porządku publicznego, które powstają w wyniku sprowadzenia [2, 4]: niebezpieczeństwa powszechnego dla życia, zdrowia lub wolności obywateli, bezpośredniego zagrożenia dla mienia w rozmiarach znacznych oraz bezpośredniego zagrożenia obiektów lub urządzeń (określonych w Ustawie o Policji).

Okolicznościami, które mogą prowadzić do wystąpienia sytuacji kryzysowych mogą być [2, 4]: zgromadzenia publiczne, imprezy masowe, akty terroru, pościgi za niebezpiecznymi przestępcami, ochrona szczególna osób i kłęski żywiołowe oraz awarie techniczne i inne nadzwyczajne zagrożenia ludzi i środowiska.

W zarządzaniu kryzysem istotne są trzy elementy [2, 4]:

- cel (zapewnienie funkcjonowania społeczeństwa i Państwa w warunkach zagrożenia),
- narzędzie (prawo, organizacja i wyposażenie),
- zasady (integracja przygotowań i reakcji, jednoosobowe kierowanie i odpowiedzialność, reagowanie na najniższym możliwym poziomie, wyższy poziom zarządzania jest zobowiązany do udzielania pomocy niższemu).

Istniejąca reguła zarządzania kryzysowego polega na tym, że na każdym szczeblu hierarchii podziału administracyjnego państwa, jednostka samorządowa jest odpowiedzialna za utrzymanie porządku i spokoju społecznego [2, 4]. Reguła ta bazuje na funkcjonowaniu kilku skorelowanych ze sobą czynników: planowanie, organizowanie, angażowanie w działalność, kierowanie i kontrolowanie [2, 4].

Sprawne i przejrzyste działanie w kryzysie jest oparte na zasadzie funkcjonowania trzech poziomów zarządzania [2, 4]:

I -poziom strategiczny, krajowy (Sztab Komendy Głównej Policji, Operacja Policyjna),

II – poziom taktyczny, wojewódzki (Sztab Komendy Wojewódzkiej Policji, Operacja Policyjna),

III – poziom wykonawczy, powiatowy (interwencja i akcja).

Poziomom tym są przyporządkowane odpowiednie zadania. Poziomy zarządzania kryzysowego są uszczegółowiane poprzez wprowadzanie szerokiego spektrum zdarzeń i kierunków przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi poziomami.

4. PRZYKŁAD ZDARZENIA GENERUJĄCEGO SYTUACJE KRYZYSOWE

Przedstawiono przykład sytuacji kryzysowej występującej w formie protestu społecznego, zawierający możliwe warianty przebiegu protestu [1, 2, 4].

Założenie: protest odbywa się na terenach kolejowych i polega na blokadzie obszarów kolejowych i ruchu kolejowego. W szczególności blokada dotyczy: linii i węzłów kolejowych, nastawni sterujących ruchem, kolejowych przejść granicznych i innych obiektów infrastruktury kolejowej (dworce, perony itp.).

Z punktu widzenia policji występują możliwe zagrożenia [2, 4]:

- dezorganizacja ruchu kolejowego o różnym zasięgu (międzynarodowym, krajowym, lokalnym),
- naruszenie bezpieczeństwa i porządku publicznego w ruchu kolejowym,
- wytworzenie sytuacji niebezpiecznych dla zdrowia, życia i mienia użytkowników sieci kolejowej i osób uczestniczących w blokadzie,
- zagrożenie bezpieczeństwa i porządku publicznego w rejonie prowadzonej akcji protestacyjnej, spowodowane użyciem niebezpiecznych narzędzi, materiałów łatwopalnych itp.,
- zagrożenie zdrowia i życia policjantów,
- zagrożenie obiektów lub urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa albo obiektów gospodarki narodowej,
- zagrożenie dla środowiska, w przypadku unieruchomienia transportów z materiałami niebezpiecznymi.

Rozpatrywane są trzy warianty działań, podejmowane przez odpowiednie służby [2, 4]:

Wariant I. Działania samodzielnie podejmuje Straż Ochrony Kolei, która usuwa blokadę. Osoby zatrzymane, w stosunku do których niezbędne jest podjęcie czynności wykraczających poza uprawnienia straży przekazuje Policji.

Wariant II. Działania podejmuje Straż Ochrony Kolei (SOK) z udziałem Policji, albo z udziałem Straży Granicznej (SG) w przypadku kolejowego przejścia granicznego. Do tych działań należą:

- pozyskanie informacji o zorganizowanym zgromadzeniu, manifestacji, wiecu lub blokadzie,
- ocena podjętych dotychczas czynności przez zarządcę terenów kolejowych i SOK,

- określenie sił i środków niezbędnych do właściwego wsparcia działań SOK i SG,
- organizacja współdziałania SOK, Policji i SG oraz organizacja systemu łączności między tymi jednostkami,
- przygotowanie planu działania,
- przeprowadzenie wspólnych działań polegających na usunięciu blokady oraz wykonanie dokumentacji filmowej lub fotograficznej,
- opracowanie meldunku z działań.

Wariant III. Działania samodzielnie podejmuje Policja (w przypadku kolejowego przejścia granicznego z udziałem SOK i Straży Granicznej). Projekt i przebieg działań jest bardziej skomplikowany oraz zawiera elementy dodatkowe, na przykład:

- 1) w fazie przygotowawczej – nawiązanie kontaktu z organizatorem, włączenie negocjatorów do działań, zapewnienie obsady personalnej stanowiska dowodzenia i przygotowanie planu działania dowódcy operacji,
- 2) w fazie realizacji – poinformowanie blokujących o podjęciu działań przez Policję, poinformowanie osób posiadających immunitet o konieczności opuszczenia przez nich rejonu działań, opracowanie meldunku z działań przeznaczonego dla szefa sztabu (z opisem przebiegu działań, uwzględniając zdarzenia nadzwyczajne, straty w mieniu policyjnym, liczebność użytych sił i środków).

5. PLAN DZIAŁANIA ZARZĄDZANIA KRYZYSEM I LOGISTYKA PRACY DYŻURNYCH

Działania policji w sytuacjach kryzysowych wiążą się często z działaniami innych organów i służb uczestniczących w działaniach ratowniczych. Policja jest więc jednym z ogniw łańcucha logistycznego, współpracujących ze sobą. Warunkiem logicznej współpracy tych ogniw jest konieczność opracowania PLANU DZIAŁANIA. W PLANIE DZIAŁANIA uwzględnione są wszystkie przewidywane zagrożenia i sposoby działania na wypadek wystąpienia zagrożeń [2, 4, 5]. W szczególności PLAN DZIAŁANIA zawiera [2]:

- zadania kierownika jednostki Policji, do wykonania w związku z potencjalnym zagrożeniem (alarmowanie, ostrzeganie, działania porządkowe i ratownicze w celu przywrócenia stanu poprzedniego),
- organizację działań jednostki Policji (procedury postępowania służby dyżurnej itp.),
- organizację współdziałania z właściwymi terytorialnie organami administracji publicznej, służbami itp.

Do podstawowych dokumentów PLANU DZIAŁANIA należą [2]:

- 1) dokumenty porządkowe: wniosek o zatwierdzenie planu działania, karta uzgodnień (na przykład Karta Uzgodnień Komendanta Miejskiego Policji w Kaliszu w warunkach katastrofy naturalnej, awarii technicznej i innych zagrożeń), karta aktualizacji planu,
- 2) dokumenty operacyjne: główne założenia planu, charakterystyka zagrożeń, zadania komendanta miejskiego policji w Kaliszu w warunkach katastrof naturalnych i awarii technicznych oraz zadania związane z konkretnym zagrożeniem, organizacja działań Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu,

3) dokumenty pomocnicze (między innymi: wykaz służb współpracujących Policję, wykaz zagrożeń, skład osobowy Powiatowego Zespołu Reagowania Kryzysowego, skład osobowy Zespołu Reagowania Kryzysowego dla miasta Kalisza, skład osobowy Gminnych Zespołów Reagowania Kryzysowego, wzory dokumentów, zasady postępowania Policji wobec określonych zdarzeń, mapa miasta Kalisza i Powiatu Kaliskiego).

Dyżurni są funkcjonariuszami policji, pełniącymi funkcję na Stanowisku Kierowania, na którym przyjmowane są zgłoszenia telefoniczne (numer alarmowy). Na tym stanowisku realizowane są między innymi zadania: ewidencja i rejestrowanie działań policji, wydawanie decyzji dotyczących kierowania sił i środków odpowiednio do wydarzeń typu interwencje, wykroczenia, przestępstwa [1, 2, 6].

Dyżurny kieruje nie tylko działaniami policjantów lecz także funkcjonariuszy innych służb na terenie miasta Kalisza i powiatu kaliskiego. Dyżurny współdziała z Pogotowiem ratunkowym, Strażą Pożarną, Strażą Graniczną, Strażą Miejską i innymi służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo mieszkańców. Nadzoruje czynności policyjne w miejscu zdarzenia. W Komendzie Miejskiej Policji w Kaliszu znajdują się 4 stanowiska Kierowania wyposażone w telefoniczne linie alarmowe. Służba dyżurnych odbywa się według procedury zawartej w Zarządzeniu Nr 1173 Komendanta Głównego Policji z dnia 10.11.2004 r. [2, 6]. W Zarządzeniu [6] znajdują się: przepisy ogólne, organizacja służby na stanowisku kierowania, zadania służby dyżurnej, wyposażenie stanowiska kierowania oraz przepisy końcowe.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Algorytm dyżurnego z zakresu bezpieczeństwa powszechnego. KMP w Kaliszu, Kalisz 2011.
- [2] Marchwacka B.; Logistyka w sytuacjach kryzysowych, w działaniach operacyjnych i w pracy dyżurnych Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu. Pr. dypl., Promotor: W. Kozłowski, Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu, Wrocław 2011.
- [3] Schemat struktury KMP w Kaliszu. Załącznik do regulaminu KMP w Kaliszu, 30.05.2011.
- [4] Zamiar A., Zamiar Z.; Zarys teorii zarządzania kryzysowego, Oficyna Wyd. Międzynarodowej Wyższej Szkoły Logistyki i Transportu we Wrocławiu, Wrocław 2010.
- [5] Zarządzenie Nr 1429 Komendanta Głównego Policji z dnia 31.12.2004 r. w sprawie wprowadzenia w policji procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych.
- [6] Zarządzenie Nr 1173 Komendanta Głównego Policji z dnia 10.11.2004 r. w sprawie organizacji służby dyżurnej w jednostkach organizacyjnych policji.

Článok recenzoval:
prof. Ing. Zdeněk Dvořák, PhD.